

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. Pancratio martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

Sulpitius & Seruilianus credunt in Christum.

Aureliani interitus.

Sulpitij & Seruiliani caedes.

Item Domitillæ &c.

trem visum recuperasse, cognitis etiam omnibus, quæ dicta factaque fuerant, crediderunt: cumque Aurelianus multa instantia hortaretur eos, ut vno die nuptiarum celebrarent, illi ut homines sapientissimi, dixerunt ei: Da honorem Deo, cuius virtute & multa loquitur, & cæcus videat. At ille neglectis istis, quæ ab eis dicebantur, per vim iussit includi Domitillam intra cubiculum, ut posset securus facere quod ei libitum esset: postisque organis, à coena coepit lætus saltare inter eos, ut est moris in nuptiis. Porro cæteris saltando defatigatis, ille sine intermissione duos dies & noctes totidem saltauit, donec corruens expiraret. Ea re perterriti omnes, in Dominum crediderunt. Frater autem Aureliani Luxurius petijt ab Imperatore Traiano, ut liceret ipsi omnes hos ad sacrificandum compellere, nolentesque quibus vellet poenis affectos interimere. Itaque Sulpitium & Seruilianum Prefecto urbis Aniano tradidit, qui non ignorans eos nuper Christiana religione initiatos, cum nullo pacto vellent deinceps idolis immolare, eos decollari precepit: quorum corpora Christiani posuerunt in preidio eorum via Latina milliario secundo, quo in loco exuberat virtus martyrij eorum vsque in presentem diem. Post hæc Luxurius abiit Taracinas ad virgines Habebant, & vt vidit prorsus eas ad sacrificandum induci non posse, ablati omnibus, quæ habebant, in eo cubiculo, in quo pariter morabantur, eas includit, igneque supposito combussit. Altero die sanctus Cæsarius diaconus eò veniens, sanctarum virginum corpora nihil læsa reperit. In facies enim suas prostrata, orantes Dominum decesserunt. Ea igitur nouo sarcophago condens, in humo altius effossa sepeliuit.

MARTYRIVM S. PANCRATII, EX PERVETV-
STO MS. CODICE DESCRIPTVM— CVI SVFFRA-
gantur antiquissima Martyrologia. Stylum nonnunquam
modicè eliminamus.

Maij 12.
Cap. 1.

Cledonius
pater Pan-
cratij.

EMPORIBVS illis immanis fuit persecutio Christianorum, quos dijs thura ponere volebant Diocletianus & Maximianus sceleratissimi Imperatores. Fuit tum apud prouinciam Phrygiam Cledonius quidam, vir nobilissimus. Is habuit filium nomine Pancratium ex amissa coniuge. Vocauit autem ad se fratrem suum Dionysium, commendauitque ei filium Pancratium, dicens; Coniuero te, frater charissime, per omnipotentem Deum & per magnam virtutem eius, ut omne patrimonium meum, quod siue hic, siue in vrbe Roma videor habere, nepoti tuo Pancratio fideliter & accuratè conserues. Ita mortuo Cledonio, Dionysius erga Pancratium pijsimum semper animum declarauit, adeoque eum dilexit, ut in nullo eum offendere videretur. Post triennij autem tempus Romam cum Pancratio profectus, in monte Cælio cum omni familia & cum dijs suis mansit. Propter nimiam verò persecutionem, Pontifex Romanus in vico Dionysij & Pancratij latitabat: cuius egregias virtutes cum Dionysius cognouisset, & ut omnem populum à cultu idolorum reuocaret, & ad viam rectam æternamque vitam perduceret, cum Pancratio nepote ad eius notitiam studuit peruenire. Itaque quadam die venerunt ad ostium Pontificis, & sciscitante Eusebio ostiario, totius sanctitatis viro, quidnam vellent, illi eius genibus aduoluti rogârunt, ut ad Pontificis conspectum adduci mererentur. Eusebius nunciauit hoc Pontifici, ita dicens; Domine pater, quidam clarissimi viri pro foribus stant, orantes ut tuæ beatitudini presentari mereantur. Ijs auditis, sanctus Pontifex, magno affectus gaudio, in orationem se prosternens, dixit; Domine Iesu Christe, rex regum & Domine dominantium, qui mihi vltimo seruorum tuorum aduentum eorum reuelare dignatus es, confirma in eis opus tuæ misericordiæ. Deinde iussit eos quamprimùm ad se introduci. Illi verò miserunt se ad pedes sancti Pontificis, rogantes, ut Christum ipsi indicaret, quem hætenus ignorassent.

Cap. 2.
Dionysius
& Pan-
cratius post
catechismum
baptizantur.

At sanctus Pontifex eos complexans, declarauit eis cælestem diuinitatem: porro post dies viginti baptizauit eos. Facti igitur Christiani, ad eò coepere seruentes esse in timore Dei, ut etiam vltro persecutoribus sese offerrent. Non post multos dies migravit ad Dominum Dionysius cum præmijs cælestibus, charus & dignus Deo. Cum au-
tem

tem nimius esset paganorum in Christianos furor & infania, debacchantes vociferabantur; Inuictissimi & piissimi Imperatores, tollite ex hac vrbe magos & crudeles Christianos, per quos vniuerso mundo, & omni regno vestro imponitur. Tunc ira incensus Diocletianus Imperator, legem tulit, vt si quis huius sectæ cultor inueniretur, etiam inauditus subderetur poenis. Inter alios ergo comprehensus mox est Pancratius: cumque didicissent persecutores, qui eum tenebant, magnis esse natalibus ortum, nunciarunt Diocletiano Augusto, qui iussit eum cum omni celeritate duci ad palatium suum: vtque vidit faciem Pancratij, obstupuit ad tantam pulchritudinem, & quod in tantilla ætate modis omnibus paratus esset mori pro Christo: aitque ad eum; Infantule, ego consulo tibi, vt ommissa vanitate, qua teneris, mihi consentias, ne mala morte pereas. Video enim ætatem tuam non excedere quindecim annos. Et quia nobili genere natus es ex patre Cleonio, mihi amicissimo & charissimo, volo hoc à te extorquere, vt ab hac Christianorum infania discedas, reddasque te natalibus tuis: & ego te honoribus & diuitijs auctum, loco filij habebo, meoque semper lateri adharebis. Quod si verò pietatis meæ monita contempseris, iubebo te interfici, & corpus tuum flammis exuri, ne fortè veniant Christiani, & illud cum honore sepeliant, teque pro martyre colant.

Beatus Pancratius respondit; Noli frustra errare, domine Imperator, vt dum me vides puerum annorum quatuordecim, credas mihi minus aut sensus aut scientiæ superpetere. Dominus enim noster Iesus Christus eam nobis mentem & intelligentiam contulit, vt nullos profusus aut principum aut iudicum terrores timeamus. Porrò dij tui, quos me hortaris colere, plani & impostores fuere, qui nec suis pepercere parentibus, & fratrum suorum se stupris contaminarunt: ita vt ego satis mirari non possim, quomodo non foedum & turpe sit apud te illos colere, quorum si similes esse scires famulos tuos, iure in eos animaduertes. Diocletianus his auditis, iussit eum duci in viam Aureliam, atque illic capite plecti. Turpe enim ipsi videbatur, vt à puero victus, ignominia notaretur. Itaque ministri Pancratium ab eius conspectu auferentes, duxerunt eum ad locum designatum, moxque illi caput amputarunt. Octauilla autem corpus eius sublatum noctu occulte, cum aromatibus & dignissimis linteaminibus condidit in sepulcro nouo 4. Idus Maias. Eodem tempore passa est sacratissima virgo Soteris, nobili genere orta, Diocletiani ix. & Maximiani viij. (Incertum, vtrum Imperij anno, vel Consulatu) regnante Domino nostro Iesu Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto viuunt & regnant in secula seculorum, Amen. Gregorius Turonens. De gloria martyrum lib. 1. cap. 39. ita scribit de hoc martyre; Ad sepulcrum Pancratij martyris si cuiusquam mens infana iuramentum inane proferre voluerit, prius quam sepulcrum eius adeat, hoc est, antè quam vsque ad cancellos, qui sub arcu habentur, vbi clericorum psallentium stare mos est, accedat, statim aut arripitur à dæmone, aut cadens in pavemento, amittit spiritum.

Cap. 3.
S. Pancrati-
us puer an-
norum 14.

Capite trun-
catur.

Martyrium
Soteris vir-
ginis.

VITA SANCTI PATRIS NOSTRI EPIPHANII
CONSTANTIAE EPISCOPI, EXCERPTA EX
voce Iohannis, vnius ex eius discipulis. Habetur autem in
Simeone Metaphraste.

EPIPHANIVS erat quidem genere Phoenix, ex ea regione, quæ est circa Eleutheropolim: distat verò à ciuitate ad tria milliaria. Fuit autem pater eius agricola: matris verò eius studium erat, se in lino exercere. Ijs autem fuere duo filij, Epiphanius, & vna filia Calitropes. Accidit autem vt eorum pater è vita excederet: Mansit verò Epiphanius decem annos natus matri suæ, quâdo mortuus est pater eius. Cruciabatur autem animo eius mater, dum sollicita esset, quomodo Epiphanium aleret, & eius sororem, quandoquidem erant modicæ eorum facultates. Cum vnum verò iumentum haberent ad vsum suum, dixit mater Epiphano: Fili, quoniam familia nostra in ijs, quæ ad corporis vsum pertinent, nobis præbet angustias, & cibo indigemus, accipe iumentum, quod est intra domum nostram, & vade ad nundinas, & vende: & ita id, quod erit ad nos alendos vsui, suppeditabimus. Epiphanius

Cap. 1.
12. Maij, se-
cundum La-
tina Marty-
rologia.
Epiphaniij
patria &
parentes.